

Juhtkond tänab

6a kl. õpilast Kristel Sepp'a, kes saavutas rahvusvahelisel plakatikonkursil I kategoorias 3.koha. Tallinnas avatud näitusele on välja pandud ka Hella-Liisa Aavik'u (9c) ja Keidi Saks'a (6b) tööd. Juhendaja Elle Jurkatam.

Põhikooli teatriõhtu ja Suure Teatriõhtu eestvedajaid ja esinejaid.

Õpetaja Laine Lehtot pärimuspäeva korraldamise eest.

Teated

Raamatukogu tänab raamatute eest!

Täname lapsevanem Merike Kahju't koolile kingitud raamatute "Life-Enriching Education", "The Heart of Social Change" ja "Teaching Children Compassionately" eest.

kooliraamatukogu

Palju õnne!

Õpilaste sünnipäevad

Trevor Ling 2B	02.12
Heleri Reek 11B	02.12
Mati Vait 11B	02.12
Evelin Voksepp 11D	02.12
Joonas Lõbus 9B	03.12
Kristiin Mets 4A	03.12
Häli Niit 6C	03.12
Rene Peel 9C	03.12
Margit Vahter 11E	03.12
Ulvi Soosaar 11A	06.12
Lisete Jõema 1A	07.12
Karel Koovisk 10B	07.12
Loore Paist 5B	07.12
Siret Pani 7B	07.12
Kätlin Koit 4B	08.12
Sigrid Koppel 1B	08.12
Merleen Lehisäär 8D	08.12
Sander Maasik 8B	08.12
Mikk Varvas 6C	08.12
Anni Viskus 12C	08.12

Töötajate sünnipäevad

Hoide Roose	29.11
Raina Rääp	30.11
Stella Noa	07.12

Lk. 2 Suurest Teatriõhtu 2004 pakkus vaimukaid rollilahendusi

Lk. 5 Põhikooli teatriõhtul tõlgendati Henno Käo loomingut

Lk. 8 28. lend pidas Salmel lennupulmi, mis igati meeleolukad olid

Rahvusvahelise plakatikonkursi võitjad selgunud

ÜRO Rahvastikufond koostöös Eesti ÜRO Assotsiatsiooniga kutsus õpilasi alates 10. eluaastast osalema rahvusvahelisel plakatikonkursil, mis kandis pealkirja "Rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi 10. aastapäev"

Väga hästi esines konkursil meie kooli 6.a klassi õpilane Kristel Sepp, kes saavutas oma vanuseastmes 3. koha ja on kutsutud auhinnatseremooniale Tallinnasse Toompeale Stenbocki majja.

Näitust plakatikonkursi žürii poolt hinnatud tödest on võimalik külastada kuni 29. novembrini Kristiine Avatud Noortekeskuses Sõpruse pst.4, Tallinnas.

Et plakateid laekus korraldajate sõnul ootamatult palju, ei olnud võimalik kõiki töid näitusele saata.

Valituks osutusid auhinnalise koha saavutanud tööd ning need, mis vastasid kõige selgemalt ja loomingulisemalt ette antud teemadele.

Lisaks Kristel Sepa auhinnalisele tööle saab näitusel vaadata veel meie kooli õpilaste Hella- Liisa Aaviku ja Keidi Saks'a töid. Üldse on näitusel eksponeeritud 25 tööd.

Õnnitlen ja tänan näitu-

Kristel Sepp saavutas enda vanuseastmes vabariigis III koha.

sest osavõtjaid. Andku see teile julgust osaleda konkurssidel ka edaspidi.

Fotodega Tallinna saa-

detud töedest saate tutvuda kooli koduleheküljel.

Elle Jurkatam,
kunstiõpetaja

Suur Teatriõhtu 2004

24. novembril toimunud Suur Teatriõhtu kin- nitas taaskord, et teater on leidnud oma koha KG õpi- laste, õpetajate ja vilistlase seas. Etenduse saamise lu- gu, koos veedetud proovid, ühised rõõmud, mured, nal- jad, äpardused ja ootusäre- vus annavad üritusele nii eriomase aura, mida on või- malik tunda vaid teatriõhtu- tul. Iga etendus on portree ühe klassi õpilastest, nen- de maailmast ja mõtetest. Emotsioonidetulv, mida õhtu jooksul kogeda võib, on meele- tu: käed on mõnel ehk siiani plaksutamise- st valusad ja hääli kaasa- elamisest kähe. Imetlusväärne on noorte lavastajate ning näi- telajate võime ikka ja jälle üllatada, vaimustada, teki- tada katarsist, panna vaatajat nutma ja naerma.

Suurest Teatriõhtust pea- korraldaja Marit Tarkini pilgu läbi

Suur Teatriõhtu 2004 läks korda. Väike kartus, kuidas gümnaasistid luuleteksti suhtuvad, oli asjatu. Arderi tõl- gendused olid huvitavad ja tore, et paljud olid vae- va näinud. Grand Prix 11.b Helena Piheli lavastatud tü- kile on meie ürituse kroon-

väärikas, stiilipuhas ja hin- ge minev lugu.

Olen õnnelik, et gümnaa- siumis on noori lavastajaid, kes suudavad nii näitemän- gu valmis kirjutada kui sel- le enda klassis lavaküpseks harjutada. Ja loomulikult kuuluvad teatriõhtu mo- saiiki unustamatud rollid Erki Ellilt, Martin Putkult, isepäistelt jänestelt, kellest mõni ka salaja Iffi mängib, jne, jne... Loetelu ei olnud lõplik, see laeng, mille igal aastal teatriõhtult saan, on kordumatu.

Aitäh esinejatele ja kõi- gile mu abilistele- olite pa- rimad!

Vahetult enne etenduste algust uurisin žüriilt, mil- lised on nende ootused seoses Suure Teatriõhtu- ga?

Aarne Mägi: Tahaks nä- ha võimalikult palju head teatrit.

Rita Ilves: Mina loodan siit leida tõeliselt hea trupi, kes tuleks Saaremaa Mini- teatripäevadele KG-d esin- dama.

Mary Tamsalu ja Priit Sepp: Meie üritame vaa- data, kas tase on sama või tõusnud või langenud, võr- reldes meiega.

Ivo Linna alias jännes Iff hullutas publikut... Foto: Gert Lutter

Märt Käesel: Ma üldiselt väga armastan Ott Arderit. Laulutekstide autorina on ta Eestis punkt number üks. Kui lapsed on tema mõtete sisu tabanud, siis ma arvan, et võib tulla väga häid näi- dendeid.

Väike ülevaade žüriiruumis toimunud ja nende kommentaaridest.

Sõnastust ei ole muudetud ja osad seigad on öeldud nalja- ga pooleks.

Hallivanamehe peatus 11b: Metsa taust lavakujun- dusena väga huvitav (*Aarne Mägi*). Mihkel Miller ke- hastas tõeliselt hästi enda tegelaskuju (*Rita Ilves*). Vä- ga hea tükk ja hästi tehtud. Aga see oli nii tõsine ja sün- ge, et mulle see meeleolu ei sobinud (*Sergo Selder*). Liht- salt parim! (*Mary Tamsalu*)

Ajan oma lõiku ühest pikast reast 12c: Stiilipu- has etendus. Mustad kos- tüümid ja kingadega rütmi löömine andsid päris palju juurde. (*Aarne*) Silma jäi mit- meid väikeseid detaile (näi- teks kellad, jalgadega ilma- kaarte näitamine, pink), mis tervikuna olid väga olulised. Lavaline kompositsioon ja inimeste kehakeel rääkis sa- ma palju kui tekst. Krõõt on osanud leida hämmastavaid

11.a "Une kuue käijad" saavutas Suurel teatriõhtul II preemia ja lisaks eripreemiaid. Foto: Gert Lutter

Suur Teatriõhtu 2004 (jätkub)

elemente ja üleminekuid. Minu meelest oli see nii ka eelmisel aastal. Väga lahe, aga etendus ise oli natuke katkendlik, ei sujunud. Vist vähe harjutatud (*Sergo*).

Lõputa lugu 10b: Tekst pähe! Tekitas hästi palju küsimusi. Lava ei tasu karta. (*Mary*)

Teisel pool 11d: Algu oli tugev, lõpp vajas veidi ära. Mõte iseenesest oli hea. Kaduvuse teema on tavaliselt küllaltki tabu, kuid nemad lähenesid asjale küllaltki julgelt (*Aarne*). Jänes/Iff oli väga hea (*Rita*). Lahe muusika ja liikumine (*Mary*).

Paigalseis 11c: Mind ajas see lehm kohutavalt naerma. Lehm tuli korra lavale, ütles muu ja läks minema ning udar läks ka veel katki. Valgusefektid olid head. Natuke arusaamatuks jäi see pioneeeriidee (*Märt*). See oli nagu škets mõnest Monty Pythoni lendavast tsirkusest. Need lakoonilised üt-

lused ja külmalt mängitud situatsioonid, mis kohati sassi läksid jne. Kui seda tervikuna vaadata, siis oli ikka väga kõva asi. Mulle selline huumor meeldib. (*Sergo*)

Igatsus 12b: Ilus idee ja hea lavastus. Sukaga pereisa oli väga hea karakter. Koer tõi lavale palju elevust, kuigi ta ise vaeseke ehmatas vist päris ära (*Märt*). Saaks nokkida, aga ei taha (*Mary*). Kõik sujus ja tõesti olid hästi oma koha leidnud, aga teema ja sisu olid minu jaoks täiesti igavad. (*Sergo*)

Üllatus 12a: Maitsevääratuste mõttes oli etendus küllaltki noateral kõndimine. (*Aarne*) Härra Putku oli hea: "Mis, sajane pirn on läbi? Andke mulle sajast piri!" (*Märt*) Hästi vaba ja loominguline. Tõelised vabakutselised.

Kasulik nõuanne 10a: Hea muusikavalik. Lava jäi natuke liiga tühjaks, kõik koondusid kobarasse.

Priit Sepp (26.lend) ja Märt Käesel (6. lend) otsustamas. Foto: Gert Lutter

Une kuue käijad 11a: Mulle meeldis see Olemasolija Kaimar Lomp (*Aarne*). Tugev juhendajakäsi on tuntav, kuid samas tulemus on korralik (*Märt*). Liikumine 5+ ja lillas kutt oli ka hea. (*Mary*)

Mina tiiger 10e: Olid päriselt kiired ja vihased. (*Mary*)

Ott Arderist USA presidendini 10c: Televisoriidee oli originaalne ja vaimukas. Vabadussammas ja Osama bin Laden põnevad (*Märt*). Hea töö unenäos ja hüppe efektipunktid minu poolt (*Mary*).

Totaalne muutumine 10d: Koerpoiss Virgi elas oma rolli väga hästi sisse. Teda ei huvitanud üldse, mis ümber ringi toimus, vaid ta oli täiesti endasse süvenenud. Terve etendus seisis tema najal. (*Märt*) Dekoratsioonide ja kostüümpunktid (*Mary*)

Žüriiliige Sergo Selder teatriõhtust:

Olen kolm aastat sellele üritusel käinud ja igal aastal üllatab mind jälle, kui lähedaid ideid ja erinevaid vaatenurki asjadele leida osatakse. Minu meelest oli tänavune ülesanne üsna keeruline, aga väga šefilt saadi sellega hakkama. Oli huumorit ja väga tõsist teatrit.

Mulle meeldib näiteks, et õpilaste suhtumine teatriõhtusse ja teatritegemisse on väga lahe ja vaba. Teater

ei ole mingi "teatud inimeste" meelelahutus. Mulle tundub, et õpilased saavad aru, et teater on rahvale ning teatrit on lahe teha, see ei pea olema mingi kõrgkunst jne.

Mina ei osanud väga selgelt sel aastal kõige lähedamat tükki välja valida. Häid tegijaid oli mitmeid. Äärmärkimist vääriksid peaaegu kõik teatriõhtust osavõtjad.

Millise mulje jättis teatriõhtu õpilastele?

Karel Kundrats 11a: Väga meeldis. Tase oli hea.

Kaimar Lomp 11a: Põnev oli, palju rahvast. Tase oli kõva

Karel Kundrats 11a: Häid nalju oli palju, kuid samas oli ka häid tõsiseid etendusi, näiteks Grand Prix'i võitja 11b.

Kristi Väli 11c: 11b oli tõesti suurepärase...värinaid tekitav.

Martin Laes 11a: Publiku eriauhind oleks ka võinud olla.

Ja kellele see läinud oleks? Kõik koos: Ikka Martin Putkule...(naer)

Heli Vaher 10a: See oli suurepärase. Parim, mida ma üldse näinud olen. Nii palju mitmekesiseid etendusi oli- äärmusest äärmusse.

Ele Pidman 10a: Viimaste aastate parim Suur Teatriõhtu.

Kristiina Kruuse,
12C klass

Ekstravagantne Sony telekas edastas uudiseid USAst Foto: Gert Lutter

Preemiate nominendid ja võitjad

Grand Prix

• *Hallivanamehe Peatus 11B*

- Igatsus 12B
- Une kuue käijad 11A
- Teisel pool 11D

I preemia

- *Ajan oma lõiku 12C*
- Igatsus 12B
- Une kuue käijad 11A
- Teisel pool 11D
- Üllatus 12A

II preemia

- *Une kuue käijad 11A*
- Teisel pool 11D
- Üllatus 12A
- Igatsus 12B

III preemia

- *Teisel pool 11d*
- Üllatus 12a
- Igatsus 12b

Parim meesosa:

- *Kaimar Lomp*
- Urmas Pilt
- Mati Puss

Parim naisosa:

- *Raili Ruttu*
- Diana Pihlas
- Virgi
- Helen Terve

Parim kõrvalosa:

- *Mati Puss*
- Preedik Lemba
- Peep Põlluäär
- Martin Putku

Parim Arderi teksti edastaja:

- *Une kuue käijad 11A*
- Kaimar Lomp
- Helena Pihel

Parim üllataja:

- *Preedik Lemba*
- 10d Totaalne muutumine

Parim kostüüm:

- *Joodik - Ats Rahula*
- Jahimees - Rasmus
- Vabadussammas - Merily Niit
- Ott Arder - Kaarel Tang
- Jänes Rein (Ivo Linna) - Mati Puss

Kristiina Kruuse,
12C klass

Suure Teatriõhtu peavõit -11.b!

Helena kirjutatud- lavastatud "Hallivanamehe peatus" pälvis Grand Prix! . Foto: Gert Lutter

Kuidas sündis Grand Prix etendus?

Tegelikult see etendus on elanud minus juba pikemat aega, aga ma ise ei olnud seda tajunud, võib-olla. Aga siis tuli see teema ja ma ei olnud Ott Arderit üldse varem lugenud.

Tulin kuskilt koju, päris hilja oli, ja hakkasin neid luuletusi lugema. Etendus sündis üsna kiiresti- 45 minutiga. Kõik seal toimuv on pisikesed tükikesed minust, minu mõtetest. Rollid kirjutasin kõik konkreetsetele inimestele, mitte nii, et kirjutasin rolli ja siis otsisin inimesed. Tundus, et osad olid väga täpselt tehtud ja nad (näiteks Erko) ei pidanudki palju pingutama, vaid lihtsalt endaks jääma. Iseenesest see tõeline sünd tuli vist proovis.

Meie vahel tekkis mingi tundeline side. Nad on tegelikult tavalised 11. klassi õpilased, aga mängides muutusid nad kõige tundelistemateks inimesteks üldse. See oli minu jaoks väga ilus.

Räägi inimestele, kes ei näinud Sinu etendust, mil-

lest rääkis „Hallivanamehe peatus“?

Iga inimene jõuab kord oma elus punkti, kus ta mõtleb, kas ta on õigesti elanud, mida ta oleks võinud paremini teha ja mida üldse tähendab surm. Mis siis saab pärast seda? Mõned inimesed ei karda surma. Nende jaoks on see võib-olla uus võimalus. Ja samas teine, kes kardab, ei leia kuskilt vastust. Kuid vastused on tegelikult meis endis.

Milline on olnud tagasiside etendusele?

Siiani on kõik ainult positiivne olnud. Eks need inimesed, kes seal sees olid, teavad, mis läks halvasti ja mis ei läinud. Kõrvalseisjatelt olen palju kiidusõnu saanud. Ja mulle üks väga lähedane inimene, meie kooli õpetaja, tuli pärast etendust lava taha ja tal olid pisarad silmas ning see tähendas minu jaoks väga palju. Kõik endised ja praegused sõbrad tulid ja lihtsalt kallistasid. See oli võimas tunne.

Mida andis etendus Sulle kui Helena Pihelile?

Esimest korda sain ma

need kõige sügavamad mõtted, mida ma tavaliselt välja ei näita, paberile ja siis need läksid lavale. Minu jaoks oli väga raske panna oma salamõtted, hirmud ja kartused lihtsalt paberile ning lasta need kellelgi ette näidelda. Aga nad tegid seda hästi ja me saime ennast väljendada.

Ja kuhu nüüd edasi?

Ma ei tea. Ma tõesti ei tea. Mul on nii palju kutsumusi, ma tahan nii paljude asjadega tegeleda. Ma arvan, et nii kaua, kui ma saan, siis ma kuskil vi olen ja teen neid asju, mis mulle meeldivad. Aga ma ei taha olla mingis raamis. Ma tahan teha just kõiki neid asju, mida ma armastan.

Kas sa lavakasse sisseastumiskatsetele lähed?

Jah. See on mul sünnist saati paika pandud, et ma lähen sinna ja ma olen üles kasvanud selle teadmisele. Lähen proovin ja kui ei saa, siis mis seal ikka. Ja kui mitte professionaalselt, siis kuidagi ikka saab.

Kristiina Kruuse,
12C klass

Põhikooli teatriõhtu võitjad

24. nov.õhtul toimus KG aulas põhikooli teatriõhtu. Seekordsed näidendid olid loodud H. Käo loominguga ainetel. Õhtu oli pühendatud kirjaniku mälestustele.

Põhikooli teatriõhtute eestvedajateks on läbi 10 aasta olnud emakeeleõpetajad Heidi Truu ja Malle Tustit. Umbes 3 ja poole tunnisel üritusel esines põhikooli 15 teatritruppi. Tase oli hea. Aitäh kõigile esinejatele ja õpilastele, juhendajatele. Žürii hinnangul pälvisid auhinnalised kohad järgmised etendused ja õpilased:

Grand Prix: -8b kl. "Dondijutud". **1. koht** (5-6kl) -5b kl. "Napakad juhtumised postmodernistlikust metsajast". **1. koht** (7-9kl) -7b kl. "Metsaelu". **2. koht** (5-6kl) -6a kl. "ÖGARD". **2. koht** (7-9kl) -9a kl. "KUSAGIL MUJAL". **3. koht** (5-6kl) -6c kl. "Kummitushäär". **3. koht** (7-9kl) -8c kl. "Kui ma oleksin..."

Parim meesnäitleja: 5b Joosep Tamm. Parim naisnäitleja: 5b Hanna Martenson. Parim kõrvalosatäitja: 6b Tiit Jõgi. Parim kostüüm: 5a Antti Adoson. Parim naisnäitleja: 8b Kaia

7. - 9. klasside parimaks osutus 8. b kl. "Dondijutud" Foto: Gert Lutter

Jalakas. Parim kõrvalosatäitja: 7b Juta Altmets; 9c Aive Trave. Parim kostüüm: 9a Liina Perovskaja.

Korraldajad tänavad õhtujuhte Pilleriin Vessikut ja Markus Koppelit 9b klassist. Žürii liikmeid Mai Randa, Urve Aedma, Kristiina Kruuset, Kaja Pucki ja Mariika Kirsi. Tänu kooli juhtkonnale rahalise abi eest.

Aitäh kõigile õpetajatele ja õpilastele, kes abi ja nõuga aitasid kaasa õhtu korraldamisele.

Suure osa õpilaste arvamusel mööda on sellised teatriõhtud naudingut pakuvad, mängulusti andvad,

arendavad ja kindlasti väga elulised. Algab ju väikestest esinemistest tee suuremale lavale.

Põhikooli teatriõhtute korraldajad peavad taolisi esinemisi ka tailmelavaks gümnaasiumi suurele teatriõhtule. Kes on kord esinemispisikuga nakatunud, leiab näitlemisrõõmu ka gümnaasiumis õppides ja varajases eas leitud tõesid annavad paremaid võimalusi uute kogemuste omandamisel

Täna:
KG põhikooliastme
emakeeleõpetajad

Suure Teatriõhtu tänu

Ürituse korraldamisele aitasid kaasa: kavalehtede, kutsete kujundus, fotod -arvutiguur Gert Lutter. Õhtu jäädvustamine videolindile -IT- spetsialist Arvi Tanila ja Teet Tilk 12A. Õhtujuhid Eva Väli ja Sven Õispuu 12C.

Artiklid koolilehtede ja Meie Maasse Kristiina Kruuse 12C.

Ruumide korrashoid, kasutamine ja kantsleitarbeldusdirektor Heimar Põld, valvelaud Raja Põld. Garderoob Naima Kirs, Iris Leier.

Turvamehed Sander Preedin, Janar Jakunin 11D. Õpilaste valvelaud Kristi Mets 8A. ÖOV esindus Mario Rauk, Helena Pihel. Žürii vastuvõtjad Heli Vaher, Liina Silluste, Kadri Kandima, Eveli Mihkelson. Kohvilaud Gerda Kaubi, Liisa Paas.

Grand Prix auhind Lennart Pihl 9.d, tööõpetusõpetaja Heiko Kull ja kunstõpetaja Elle Jurkatam. Peapreemiad graveerija Heigo Suuster.

Vilistlased žüriiliikmed: Aarne Mägi, Sergo Selder, Märt Käesel, Mary Tamsalu, Pilvi Karu, Inge Jalakas, Andrus Naulainen, Priit Sepp, Maidu Varik, Kutt Kommel ja ühisgümnaasiumi õpetaja Rita Ilves.

Suur aitäh Teile!

Marit Tarkin, peakorraldaja

Lühidalt

Maakondlik Nuputa võistlusel kahjuks meie kooli võistkondadel väga edukalt ei läinud.

Tasavägisel kohtade jagamisel saavutas 5.-6. klasside arvestuses KG II võistkond (koosseisus Mari-Liis Sepp, Marlen Väli, Kristiina Ader, Kristel Sepp) 7.-10. koha ja KG I võistkond (koosseisus Loore Paist, Livia Matt, Janno Tilk, Madis Saarma) 11-12 koha. 7. klasside võistkondadest sai KG I võistkond (koosseisus Alan Väli, Rauno Rüütel, Martin Nelis) 8.-9. koha ja KG II võistkond koosseisus (Egle Lõuk, Juta Altmets, Kertu Saar) 12. koha. Kiitus kõigile KG esindajatele.

Piret Paomees,
matemaatikaõpetaja

Kadrikarneval. 24. novembril pidasid 2B klassi lapsed kadrikarnevali. Et vanarahva kombe kohaselt oli kadripäev naiste püha, siis ka kadrikarnevalile olid tulnud kõik uhketes kadrikleitides. Raske oli vahet teha, kes poiss, kes tüdruk. Kadrikombeid tutvustas praktikant Mariika Kirs. Õhtu möödus kiiresti lõbusaid mängides ja viktoriiniküsimustele vastates. Üllatus oli suur, kui klassi ukse taga laulsid teised kadrid: külla tulid 3B klassi kadrid, kellel samuti kadriõhtu oli. Lõpuks valiti kadrikarnevali parim kostüüm. Kõige enam meeldis Morteni preili Marta kostüüm ja Liiseli kadrikostüüm. Aitäh praktikant Mariikale toreda kadrikarnevali korraldamise eest! Foto ja tekst: Merle Tustit

Kas üliaktiivsus või hüperaktiivsus?

Kujutle ette, et elad kiiresti liikuvale kaleidoskoobis, kus helid, kujutised ja mõtted muutuvad pidevalt. Sa hakkad kergesti igavust tundma, ent ei suuda oma mõistust konkreetse ülesande juures ega ülesannet lõpetada. Ebaolulised märgid ja helid viivad su tähelepanu kergesti ühelt tegevuselt teisele. Sa võid olla nii kinni jäänud oma mõtete ja kujutiste kogumisse, et ei pruugi märgatagi, kui keegi sind kõnetab.

Aktiivsus- ja tähelepanuhäiritust on kirjeldatud mitme nimetuse all – hüperkiineetiline sündroom, kerge aju düsfunktsioon, minimaalne ajuhäire, tähelepanupuudulikkuse sündroom, lapseõlve tähelepanu defitsiidi häire, aktiivsus- ja tähelepanuhäire (ATH) jt. Nad kõik kirjeldavad seisundit, mille puhul lapsel on raskusi keskendumisega, normaalse aktiivsuse säilitamise ja sellest tulenevalt ka õppimise ning korrale allumisega. Primaarselt, intellektist põhjustatud õppimisraskusi ei tarvitse neil lastel olla. Tähelepanu puuduse ja üliaktiivsuse häire ei ole kõigil juhtudel avaldumisvormide poolest ühesugune. Mõned neist lastest on peamiselt üliaktiivsed ja impulsiivsed. Teistel on ülekaalus tähelepanuhäired. Mõnedel on segu nendest kahest vormist – nad on püsimatud ja üliaktiivsed ning samal ajal ka tähelepanematud. Paljudel ATHga lastel võib seisund ühe päeva jooksul muududa.

Vaatamata sellele, et tänapäeval tegelevad paljud spetsialistid (pedagoogid, eripedagoogid, psühholoogid, psühhiaatrid) selle probleemiga, on vanematel ja pedagoogidel ikkagi arvamus, et hüperaktiivsus on lihtsalt käitumuslik probleem, mõnikord ka lapse „hajameelsus“ või kasvatamatus tulemus. Tihti määratlevad täiskasvanud juba lasteaia või koolis üliaktiivsed ja püsimatud lapsed hüperaktiivseteks, mis ei ole õige, sest hüperaktiivsuse sündroom on meditsiiniline diagnoos, mille määratleb ai-

nult spetsialist.

Aktiivsus- ja tähelepanuhäirega lapsele on iseloomulik:

- Nii kodus, koolis kui ka mängides on tal raskusi mingi tegevuse lõpuleviimisega – ta hüppab ühelt tegevuselt teisele;

- Ta ei näi kuulvat midagi, mida talle öeldakse, ei jälgi õpetajat, segab tundi;

- Tegutseb mõtlematult, on äärmiselt aktiivne, jookseb või ronib pidevalt; isegi magades on väga rahutu;

- Vajab pidevat ja otsest järelvalvet, tal on tõsiseid raskusi, et oodata oma järke mängus või grupitöös;

- Ei saa pikemat aega paigal istuda, aina niheleb, lahkub pidevalt oma kohalt, ei suuda tundi lõpuni oodata;

- On hoolimatu ja impulsiivne, temaga juhtub sageli õnnetusi, pigem mõtlematu kui sihiliku vastuhaku tõttu või ta kergesti korranõuete vastu eksida, suhetes täiskasvanutega on laps pidurdamatu, eale mittevastava distantsitundega, väheste tagasihoidlikkusega;

- Ei suuda vaikselt mängida, on alati tegevuses, räägib liiga palju, teiste laste seas eba populaarne, tõrjutud;

- Koolis lohakas ja hooletu, ei lõpeta alustatud tegevust;

- Avaldab vastumeelsust tegutsemiseks ülesannetega, mis nõuavad järjepidevust ja püsivust;

- On hajameelne, hoolimata korduvates meeldetuletustest unustab igapäevased toimingud;

- Laps võib olla äärmiselt impulsiivne, vastab küsimustele enne, kui need on lõpuni esitatud;

- Tema tegevus on ebajärjekindel, moodustades sageli poolelijäänud tegevuste jada.

Peamised sümptomid, kui ülekaalus on üliaktiivsus ja impulsiivsus:

- Laps on rahutu, nihelev, kärsitu, püsimatu;

- Lahkub oma kohalt, ei suuda paigal püsida;

- Ronib, jookseb, rabeleb ja siblib ka sellistes olukordades, kus see on kohatu (nt. teatris,

Ühiselt võimalusi loomas... Illustratsioon Urmas Nemvalts

kirikus);

- Ei suuda vaikselt mängida, räägib ja lärmab pidevalt ja häälekalt;

- Laps on äärmiselt impulsiivne, tal on järjest käsi püsti, soovib vahetpidamata midagi küsida või ütelda. Vastab õpetaja küsimustele veel enne, kui see on jõutud täielikult esitada.

Peamised sümptomid, kui on ülekaalus tähelepanupuue:

- Talle valmistab raskusi selgituste, õpetuste, instruksioonide jälgimine;

- On tähelepanematu, hajameelne ja unistav;

- Talle valmistab raskusi tähelepanu koondamine ühele tegevusele, tähelepanu on juhuslike ja kõrvaliste asjade poolt hõlpsasti eemale juhitav;

- Ei saa hakkama tegevusega, mis nõuab püsivust;

- Ei suuda detailidele tähelepanu koondada.

Vanemad võiksid proovida ATH-lapsega paremaks toimetulekuks järgmisi samme:

- kindel päevakava – harjumuspärase tegevused peaksid toimuma iga päev kindlatel kellaaegadel – tõusmine hommikul, söömine, õues jalutamine

- lapsed saavad paremini hakkama, kui nende aeg on enam organiseeritud.

- kindlate reeglite puhul on vähem põhjust trotsida ja protestida

- lapsele tuleb võimaldada päevast uinakut

- last tuleb teavitada ette-tulevatest muudatustest – arsti külastamine, lapsehoidja kutsumine, mööbli ümberpaigutamine – nii jõuab ta kohaneda ja idee omaks võtta

- kontakt külalistega olgu minimaalne ja ette planeeritud

- eakaaslastega suhtlemine ei tohi muutuda väsitavaks ja pikaajaliseks

- vältida võistlusmänge teiste lastega – see on frustratsiooniallikas ja tekitab agressiivsust

- soodustada selliseid tegevusi, kus laps võistleb iseendaga

- lapsele tuleb kasuks, kui ta mängib koos rahuliku loomusega lapsega

- mitte tülitseta lapse juuresolekul

- isa peaks lapsega tegelema võimalikult palju, isegi, kui ema-isa suhted on katkenud

- mõõdukus televiisori vaatamisel ja arvutimängude mängimisel

- vältida stressirohkeid sündmusi ja olukordi

- harrastada rohkelt käelist – mosaiik, puzzle – ja kehalist tegevust – tantsimine, sportimine

- kuulata koos rahulikku muusikat

- laulda

- lugeda muinasjutte ja luuletusi

- teha rahustavaid ravimtaimedest teesid ja ravivanne

- lapsega tuleb olla järjekindel

- julgustada last üksi mängima – omaette mängimine soodustab süvenemisvõime arengut

- valida lapse arengutase-mele vastavad mänguasjad – liiga keeruline tekitab frustratsiooni, liiga lihtne ei säilita huvi

- luua kindlustunne

- tasustada teda hästi tehtud asjade eest

- mitte kõhelda last korra-

Kas üliaktiivsus või hüperaktiivsus?

le kutsumast ja distsiplineerimast, kui see on vajalik

- kasutada aja mahavõtmist, st tegevuse katkestamist, karistamise asemel

- oluline on pereliikmete ühesugune arusaamine

Koolid peaksid pakkuma probleemsetele lastele järgmisi leevendusi:

- Diferentseeritud hindamine – kasutatakse ainult emakeele kirjalike tööde puhul. Emakeeleõpetaja ja logopeed lepivad kokku, kuidas last õigekirjas aidata. Nende otsuse kinnitab õppenõukogu. Seejärel teeb õpetaja kokkulepitud ajavahemikul lapsele n.-õ. hinnaalandust.

- Individuaalne õppekava (või ainekava) – tavaklassist erineva õppevormi rakendamine kas mõnes või enamikes ainetes, lähtudes erivajadusest. Individuaalkava koostab aineõpetaja koostöös logopeedi või eripedagoogi või eripedagoogi ja lapsevanemaga;

- Koolipikendus – lapsel on võimalik kooli minna ka hiljem kui seitsmeaastaselt. Koolipikenduse annavad kohalike omavalitsuste loodud nõustamiskomisjonid;

- Parandusõpe ehk järeleaitamistunnid – koolis moo-

dustatakse abivajavatest õpilastest erirühm, mis teeb pärast koolipäeva lõppu lisatööd, et toime tulla tavaklassi õppekavaga. Eesmärgiks on taju, mälu ja mõtlemise parandamine;

- Logopeed – tegeleb koolis peamiselt lugemis- ja kirjutamisraskustega, vähem suulise kõnega.

Väga hea oleks silmas pida järgmisi kuldreegleid:

- Tarvis läheb lõputut kannatlikkust. Tuleb püüda säilitada lapse eneseväärikus ja luua tema ümber positiivne õhkkond;

- Kui vähegi võimalik, tuleks laps panna kooli hiljem – aeg töötab lapse kasuks;

- Alklasside programmi peab kindlalt selgeks saama, kasvõi istumajäämise hinnaga. Viiendas klassis see enam ei toimi! Targalt toimides saavad vanem ja õpetaja lapse klassi kordama jätta ilma psüühilise traumata;

- Võimalusel tuleks eelistada väikest kooli ja väikest klassi. Tihti on alklassides parim lahendus individuaalõpe;

- Nendelt lastelt ei tohi nõuda rohkem, kui nad suudavad. Halvim, mida teha saab, on nendega päev päeva

järel kurnatuseni õppida. Nii-
suguse häirega laps ei ole laisk ega halb, vaid (ajutiselt) piiratud võimetega.

(Artiklis on kasutatud Eesti Lastefondi materjale, illustatsioon on raamatust „Hüperaktiivne laps“)

Projekti „Aktiivsus- ja tähelepanuhäirega laps meie keskel“ raames kohtuvad kord kuus aktiivsus- ja tähelepanuhäirega (ATH) laste vanemad ning kooli- ja lasteaiaõpetajad, et saada üksteiselt emotsionaalset tuge, uusi teadmisi ning toimetulekuvõtteid oma lapse kasvatamisel. Projekt on rahastatud Euroopa Liidu poolt ning lastevanematele tasuta.

Järgmine kohtumine toimub 4. detsembril kell 10. 00 Kuressaare Gümnaasiumi koolituskeskuse Osilia ruumis nr. 3.

**Tugirühma juht,
KG psühholoog
Kaja Puck
kaja@oesel.edu.ee
05209914**

Teeme head juurde!

Just sellist nime kannab koolinädal 6.-10.detsembrini. Mõte sai alguse vanast idamaisest tarkusest, mis ütleb, et halva vastu võitlemiseks on alati kõige parem moodus tekitada juurde head. Ja see on midagi sellist, milleks meil kõigil on vabad käed.

Alustame nädalat esmaspäeval kell 9.45 aulas teise adventiküünla süütamisega, oodatud on kõik huvilised. Ootame siia ka plakativõistluse võistkondi meeleolusse sisse elama ja täiendavat infot saama.

Esmaspäevast kuni kolmapäevani on aula ees avatud **heade ideede postkast**, kuhu ootame nii õpilaste kui õpetajate omapoolseid ettepanekuid ja ideid: mida teha, et oma koolis oleks meil hea ja veel parem. Oodatud on

nii realistlikud kui ka fantaasiarikkad ettepanekud, parim idee saab ka auhinna.

Teisipäeval, 7.detsembril ootame aulasse **plakativõistlusele** igast klassist V-XII-ni 3-5 liikmelisi võistkondi. Plakativõistluse teema: „Parim tegutsemisviis halva vastu.....suurenda head!“ Materjalid plakatil kajastamiseks võib iga võistkond juba eelnevalt läbi mõelda ja ette valmistada. Iga võistkond saab aulas plakati aluse mõõdus 50x100cm. Ülesandeks on kujundada kohapeal vastavalt fantaasiale ja ettevalmistatud materjalide abil plakat. Aega selleks on kolmel vahetunnil: kell 12.45, 13.45 ja 14.45. Võistlus läheb kirja ka klassidevahelises arvestuses. Parimad saavad auhinnad (vastavalt kolm parimat V-VII,

VIII-IX ja X-XII klassidest).

Alklassid saavad seekord valida plakati kujundamise, samal teemal kirjutamise või joonistamise vahel.

Õpetajatel ja kooli personalil palume aga vastata neile jagatavatel küsitluslehtedel olevatele küsimustele. Kokkuvõtteid küsitlustest ja headest ideedest toome teieni nii lehe veergudel kui ka väljapanekuna ÖNN-e stendil.

Parimate autasustamine toimub reedel, 10.detsembril kell 11.45 aulas. Kui kõik hästi läheb, saab kell 12.45 seal-
samas näha üht pisukest teatritükki. Ja et kogu nädal asja ette läheks, pöörake veel koraks pilgud loo pealkirja poole.

**ÖNN-e esindajana
Katrin Keso-Vares**

Teated

Vene keele aineolümpiaadi tulemustest

Võistlesid parimad 9. klasside vene keele aine-
tundjad maakonna 11-st koolist. Osavõtjaid oli 29. 38 maksimumpunktini ei küündinud siiski ükski võistleja.

Tulemused kujunesid järgmisteks: I koht, 36 p. Bret Kuldsaar, SÜG, II-IV koht, 35 p. Katri Hoogand, Lümanda PK, Maarja Viljaste, SÜG, Iris Mäemets, SÜG, V koht, 34 p. Liis Kaiste, Vanalinna PK, VI koht, 33 p. Jaanika Pöld, SÜG.

Kuressaare Gümnaasiumis esindasid Liina Sepp 32 p, Kateriin Pani 27 p, Katrina Kaubi 25 p, Annika Hõlpus 16 p.

Suur tänu osalejatele ja õp. H. Tennile, kes õpilased olümpiaadiks ette valmistas!

**Ellen Kask,
maakonna vene keele
aineseptsiooni juhataja**

10. kirjandusviktoriini tulemused

5.-6. klass: 6c I koht, 5a II-III koht, 6a II-III koht, 5b 4. koht, 6b 5. koht.

7.-8. klass: 8a I koht, 8d II koht, 7c III koht, 7a 4. koht, 8b 5. koht, 7b 6.-7. koht, 8c 6.-7. koht.

9.-10. klass: 10c I koht, 9d II koht, 10a III koht, 9a 4. koht, 10d 5. koht, 10e 6. koht, 9b 7. koht, 10b 8. koht, 9c ei osalenud.

11.-12. klass: 12c I koht, 11b II koht, 11b III koht, 12b 4. koht, 11d 5. koht, 12a 6. koht, 11c ei osalenud, 11e ei osalenud.

**Merle Rätsep,
emakeeleõpetaja**

Osilia teatab

01. detsembril tähistame koolituskeskus Osilia 8. sünnipäeva

Kolmapäeval, 01.detsembril k.a. ajavahemikus kell 11.00 kuni 15.00 ootame kõiki oma häid sõpru, kolleege, tuttavaid, endisi ja praegusi kursuselasi Osilia 8.sünnipäeva puhul traditsioonilisele tassile kohvile.

Olete oodatud!

**Maie Meius,
Osilia juhataja**

Hõissa Pulmad - 28. lennu pulmapidu

27. novembri õhtupoolikul võis Kuressaare keskklinnas näha suurt pulmaseltskonda ja keskmisest rohkem pruutpaare.

Enne teele asumist Salme poole toimus pildistamine Raekojas. Vahetult enne sihtkohta jõudmist peeti pulmarong kinni ja nõuti pruutpaar koos pruutneitsite ja isameestega välja. Vaatamata külmale ilmale said nad oma ülesandega - laulda unelaulu, vapralt hakkama.

Pärale jõudnud, valmisusime tseremooniaks, mida viis läbi kellele hirmuäratava, kellele atraktiivse välimusega preester. Pühalikult sisse astunud pruutpaarid läbisid uudishimulike pilkude kadalipu ja hingasid kindlasti kergendatult kuuldes "jah" sõna küsimuse peale: "Kas lubad jääda ta kõrvale nii inglise keele kui ka matemaatika tundides kuni kooli lõpuni?"

Vastsetele pruutidelepeigmeestele korraldatud tuleproovid läbisid kõik viis paari edukalt. Kui just välja arvata väike äpardus, kus mõni peigmees ei tundnud kõikide teiste jalgade seast ära seda ainust ja õiget - oma pruudi jalga. Järgnevalt jagati ära kõik ametid: pulmatempel, virtin, morsikeldriülem jne.

Pärast iga klassi poolt esitatud mängude mängimist jäi tantsupõrand valla tatsuvatele jalapaaridele. Pisut pärast südaööd mängiti maha pruudipärg. Igast klassist valitud uuele pruutpaarile asetati pähe tanu/kaabu.

Lubad jääda ta kõrvale nii inglise keeles kui matemaatikas - lubasid 5 pruutpaari. Foto: Teet Tilk

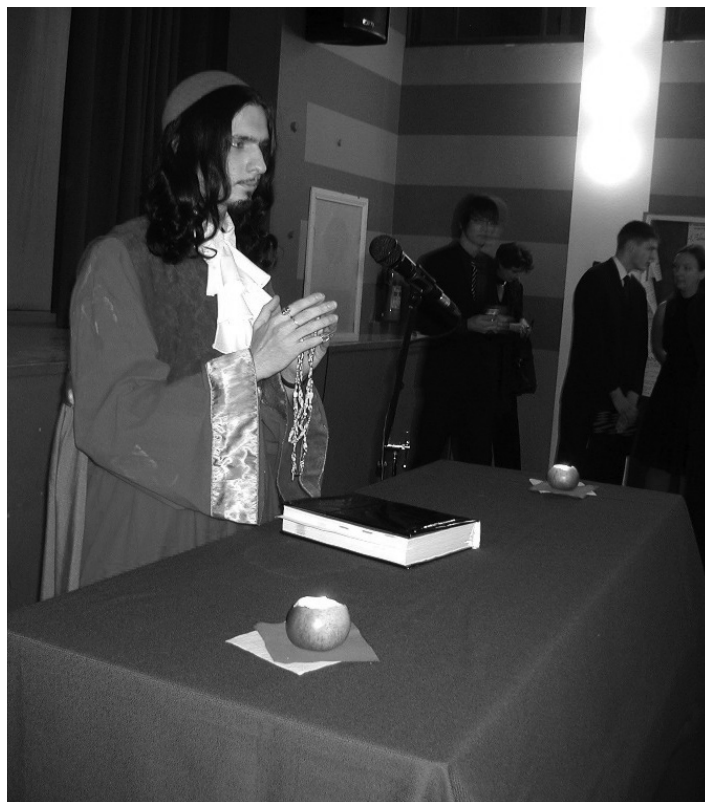
Pulmaliste meelt lahutas ansambel "Paradiise Sound." Hiljem asendas ansamblit karaoke, millest paljud hea meelega osa võtsid ja sellega tuju üleval osa võtsid kuni busside saabumiseni.

Rampväsinuna külma bussi prantsatades ei mõelnud vist keegi meist millestki muust, kui kodust, soojast voodist ja kaisukarust.

Maarja Kurgpõld,
11D klass

Artjom Babitski 11. d klassist, kellele hirmuäratava, kellele atraktiivse välimusega preester, viis läbi tseremoonia, mille käigus viiel pruutpaaril oli võimalus enda liit lennu ees kinnitada.

Foto: Teet Tilk

Meie KG

Kuressaare Gümnaasiumi nädalaleht

Peatoimetaja Marit Tarkin (marit@oesel.edu.ee)

Õpilastoimetus Kristiina Kruuse (kristiina@oesel.edu.ee)

Algklassitoimetus Inga Engso (inga@oesel.edu.ee)

Algklassitoimetus Merle Tustit (merletu@oesel.edu.ee)

Põhikoolitoimetus Kersti Kirs (kersti.kirs.001@mail.ee)

Kuressaare Gümnaasium

kool@oesel.edu.ee ja <http://www.oesel.ee/kg>

Ainekaardid: <http://www.oesel.ee/ak>

Põhikoolitoimetuse Sirje Kereme (sirje@oesel.edu.ee)

Terviseleht Sirje Metsküll (sirjem@oesel.edu.ee)

Sport Johannes Kaju (johka@oesel.edu.ee)

Küljendaja/kujundaja Gert Lutter (gL@oesel.edu.ee)

Ajalehte toetavad:

AS TESMAN LTD

Saaremaa Kaubamaja